

UPM
Ristijärven Tervajärvi
ranta-asemakaava
luontoselvitys

SISÄLLYSLUETTELO

1. TAUSTA JA TAVOITTEET
2. TUTKIMUSMENETELMÄT
3. LUONTOSELVITYS
 - 3.1 TOPOGRAFIA JA GEOMORFOLOGIA
 - 3.2 VESISTÖT
 - 3.3 KASVILLISUUS
 - 3.4 MAISEMA
4. SUOJELUALUEET, SUOJELUOHJELMAT JA NATURA 2000-VERKOSTO
5. LUONNONSUOJELU-, VESI- JA METSÄLAIN MUKAISET KOHTEET
6. UHANALAISLAJISTO
7. LUOKITUS JA MAANKÄYTTÖSUOSITUKSET
8. YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kansikuva; Tervajärven länsirannan pohjukan (Sampanranta) kasvillisuutta

1. TAUSTA JA TAVOITTEET

Tervajärven ranta-asemakaava-alue sijaitsee Ristijärven kunnan itäosassa sijaitsevan järven etelärannalla ja osin myös pohjoisrannalla. Maastossa inventoitiin myös järven pohjoisranta, mutta alueen omistaja Metsähallitus ei liittynyt kaavahankkeeseen ja sitä ei ole kuvattu tässä raportissa.

2. TUTKIMUSMENETELMÄT

Luontoselvityksen tavoitteena on selvittää alueen luonnonympäristöä tulevan maankäytön suunnittelun tarpeisiin. Luontoselvitys toteutettiin maastotöiden osalta kesäkuun 22. päivänä 2011. Alueen inventointiin käytettiin aikaa 8h. Inventoinnissa huomio kiinnitettiin alueen kasvillisuuteen, geomorfologiaan ja maisemakuvaan. Päähuomio maastossa kiinnitettiin ns. lakikohteiden esiintymiseen, ja myös muiden huomioarvoisten luontotyyppien lajiston esiintymiseen muutosalueella.

Luontoselvitys toteutettiin käytännössä siten, että alueen rannat käveltiin pääasiassa edestakaisin eri etäisyyksillä. Päähuomio luontoinventoinnissa kiinnitettiin Tervajärven etelärantaan, Alustavissa kaavailuissa lisärakentaminen tulisi sijoittumaan juuri etelärannalle, koska pohjoisrannalla (Niskankangas) on jo entuudestaan neljän rakennuspaikan lähes yhtenäinen alue ja vielä yksi erillinen rakennuspaikka. Näiden yhteyteen voidaan rakentamista lisätä, koska alueet on jo otettu käyttöön.

Inventoinnissa käytettiin apuna sanelukonetta, muistikirjaa, kiikaria ja karttoja. Inventoinnin tulokset on kerätty sanalliseksi raportiksi ja kartalliseksi esitykseksi. Inventoinnin perusteella on esitetty metsätyyppiluokitus ja mahdollisia suosituksia rakentamiseen soveltuvista ja soveltumattomista alueista. Kartoitusalueesta on laadittu joitain kasvilajikuvauksia, jotta saatiin yksityiskohtaisempi käsitys ko. alueen lajistosta ja sen vaihtelusta. Kasvilajien yleisyyttä arvioitiin eräillä alueilla seuraavasti kuusiportaisella asteikolla, jossa:

Kasvilajien yleisyyttä arvioitiin eräillä alueilla seuraavasti kuusiportaisella asteikolla, jossa:

- 1 = yksittäinen havainto kasvilajista
- 2 = kasvia kasvaa niukasti siellä täällä
- 3 = kasvia niukasti jokseenkin koko näytealalla
- 4 = kasvia on runsaasti koko alalla, mutta ei laajaa, yhtenäistä kasvustoa (peittävyys 10–50 %)
- 5 = kasvilaji esiintyy massalajina (peittävyys 50–75 %)
- 6 = kasvilaji esiintyy erittäin runsaana massalajina (peittävyys yli 75 %)

Vesikasvien, heinien ja sarojen kohdalla saattaa esiintyä puutteita. Maastossa ei systemaattisesti havainnoitu nilviäis-, hyönteis-, sieni- tai jäkälälajistoa. Inventointiajankohta ei myöskään ollut kovin suosiollinen linnustonselvityksen tekemiselle. Linnustoon liittyvä aineisto on lähinnä hajatietoa.

3. LUONTOSELVITYS

3.1 Topografia ja geomorfologia

Tervajärven maaperä on kauttaaltaan hyvin tasaista (ks. kuva 1). Maaperä on kauttaaltaan kivistä moreenia. Moreenia peittää laajoilla alueilla vaihtelevan paksuinen turvekerros. Erityisesti etelärannan Kangassuon alueella on laajoja turvekerrostumia. Poikkeuksia tasaiseen topografiaan tuovat kaakko-luode suuntaiset

drumliinit. Suo-alueet eivät ole luonnontilaisia vaan ne ovat lähinnä ojikkoo. Hakkuita on toteutettu laajalti. Lajittuneiden aineksen kerrostumia ei esiinny.

Kuva 1. Topografialtaan tyypillistä ranta-aluetta Tervajärven etelärannalta. Moreenikerroksia peittää ohut turvekerros. Topografia on tasainen ja korkeuseroiltaan lähinnä kankaremaata (korkeuserot alle 10 m)

Rannat ovat tasaisesti...loivasti viettäviä. Rannat ovat kivisiä. Hiekkarantaa ei esiinny. Myös ranta- ja vesikasvillisuus on niukkaa. Hieman korkeampaa ja vähemmän soistuvaa rantaa esiintyy etelärannan moreeniselänteiden kohdilla esim. Lumppiahossa, Sampanrannalla ja Niskankankaalla. Relatiiviset korkeuserot eivät juuri ylitä 10 m. Relatiivisilta korkeuseroiltaan suunnittelualuetta voidaan luonnehtia kankaremaaksi

3.2 Vesialueet

Suunnittelualueella on runsaasti suo-ojia, mutta luonnontilaisia pysyviä vedenjuoksu-uomia ei esiinny. Tervajoki ympäristöineen on luonnontilainen ja huomionarvoinen kokonaisuus – tosin senkin ympäristössä on toteutettu hakkuita (ks. kuvat 2 ja 3).

Tervajärveen ja Tervajokeen on istutettu kuhaa sekä pohjasiikaa. Pinta-ala on 148,3 ha Rantaviivan pituus 11,3 km. Vedenväri järvessä on erittäin ruskea. Väriluku on ollut keskimäärin 132 (95-200 mg Pt/l). Rehevyystasoltaan Tervajärvi on lievästi rehevä. Kokonaisfosfori on vaihdellut välillä 15-30 ug/l ja keskiarvo on ollut 22. Happamuudeltaan järvi on luokiteltu lievästi happamaksi pH:n ollessa keskimäärin: 6 (5,3-6,6 µg/l).

Tervajoki on 23 km pitkä yhtenäinen jokiosuus, joka soveltuu pääasiassa kanoottiretkeilyyn. Tervajoki kulkee asumattomien erämaiden halki. Reitin varsinaisen osuuden jälkeen mahdollisuus jatkaa n. 15 km Pyhännäjoen ja Emäjoen kautta Ristijärven kirkonkylälle. Se on erittäin suosittu melontakohde. Tervajoen varrella on 7 koskea, korkeuseroa koko jokireitillä on 53 m.

Kuva 2. Tervajoki on vuolaasti virtaava joki, joka saa alkunsa Tervajärvestä. Joki on suosittu melontakohde.

Kuva 3. Tervajärven suuosan rehevää, lehtipuuvaltaista kasvillisuutta. Kuvassa erottuu heikosti joen sivu-uoma.

3.3. Kasvillisuus

Inventointi aloitettiin Tervajärven luoteispohjukasta. Ensimmäisessä vaiheessa inventoitiin Tervajärven pohjoisranta: Niskakankaan alue. Edettäessä kohti Tervajoen siltaa, on kasvillisuus pääosin mäntyvaltaista tuoretta kangasmetsää. Metsäalueet ovat talousmetsäkäytössä. Puustossa on kuitenkin muutamia kookkaita mäntyjä. Tien länsipuolella on nuorta taimikkoa; alueella on toteutettu laajoja hakkuita noin 10 vuotta sitten. Tervajoen sillan läheisyydessä on tervahautoja.

Tervajoki on vuolas ja kirkasvetinen: rannat ovat koivu-kuusivaltaisia ja korpimaisia. Lehtipuuston eli koivun, raidan ja harmaalepän määrät ovat paikoin runsaita etenkin aivan sillan ja sen lähellä olevan sivu-uoman läheisyydessä (ks. yllä kuva 3).

Niskakankaan alueella on entuudestaan neljä rakennettua loma-asuntoa, joista yksi on muista hieman erillään. Lisäksi on yksi rakennettu rakennuspaikka aivan alueen itäreunassa. Kuusimäntykangas on vallitseva metsätyyppi rakennetulla korttelialueella ja sen länsipuolella. Ennen

suunnittelualueen rajaa puu- ja kenttäkerroksen kasvillisuus muuntuu isovarpurämeeksi; mänty säilyy valtapuuna ja kenttäkerroksessa esiintyy juolukkaa, puolukkaa, lakkaa, suopursua jne. (ks. kuva 4). Tausta-alueella on toteutettu laajoja hakkuita noin 10-12 -vuotta sitten ja puusto on mäntyvaltaista taimikkoa.

Lajistoa:

Vaccinium vitis-idaea, puolukka 1-2
Vaccinium myrtillus, mustikka 5
Calluna vulgaris, kanerva 3
Empetrum nigrum, variksenmarja 3
Vaccinium uliginosum, juolukka 1(3) ; paikoin rannan tuntumassa
Luzula pilosa, kevätpiippo 1
Calamagrostis arundinac., metsäkastikka 1
Melampyrum pratense kangasmaitikka 1
Ledum palustre, suopursu 2

Salalahden pohjukkaan laskee Salalammelta luonnontilainen uoma, jonka ympäristö on korpimaisen rehevää (ks. kuva 5).

Kuva 4. Salalahden alavaa ranta-aluetta Niskankankaan itäpuolelta. Rannan soistuminen laajaa.

Kuva 5. Salalammen puron varsi on komeaa kuusikorpea. Alue on metsälain mukainen kohde

Siirryttäessä etelärantaa kohti kaakkoa, on kasvillisuus tavanomaista tuoreehkoa mustikkatyypin kangasta. Maapuita tai pystykeloja ei esiinny. Puukerrokseen valtapuu on mänty, joskin kuusta esiintyy sekapuuna jonkin verran. Metsäkasvillisuus on tavanomaista talousmetsäkäytössä olevaa. Vähitellen ranta-alue alkaa ensin muuttua korpimaisemmaksi ja pian isovarpuiseksi rämeeksi, joskin edelleen siellä täällä on korpimaisia saarekkeita.

Kun siirrytään edelleen etelärantaa kohti kaakkoa, nousee maasto ja samalla kenttäkerroksen isovarpuisuus alkaa vähentyä. Puusto on tavanomaista mäntyvaltaista tuoreehkoa kangasta ja koivua on sekapuuna jonkin verran (ks kuva 6). Iältään se on noin 30 - 40 -vuotiasta. Maapuita tai pystykeloja ei esiinny lainkaan. Puusto on talousmetsäkäytössä olevaa.

Kenttä- ja pohjakerroksen lajistoa:

Empetrum nigrum, variksenmarja 2-4
Vaccinium uliginosum, juolukka 1
Maianthemum bifolium oravanmarja 1-2
Vaccinium myrtillus mustikka 1-2

Vaccinium vitis-idaea, puolukka 3-5
Trientalis europaea metsätähti 1
Viola palustris suo-orvokki 1
Rubus chanaemorus, lakka 1
Linnaea borealis vanamo 1
Ledum palustre, suopursu 1
Luzula pilosa kevätpiippo 1
Pteridium aquilinum sananjalka 2
Calluna vulgaris, kanerva 3-5
Juncus filiformis jouhivihvilä 1-2
Potentilla erecta rätvänä 1

Kuva 6. Tyypillistä mustikkatyypin sekakangasta Tervajärven etelärannalla. Kuva järven länsipäästä.

Kuva 7. Kuva otettu Lumppiahon moreeniselänteeltä. Rannassa on kapea suojavyöhyke. Sen takana on laaja nuorta taimikkoa kasvava alue.

Kenttäkerroksessa puolukka ja osin kanerva alkavat ovat valtalajeja. Kuitenkin myös variksenmarjaa esiintyy paikka paikoin runsaastikin. Selänteiden kaakkoispuolella esiintyy rannassa noin 300 – 400 m matkalla laajasti ojikkoja. Puusto on mäntyvaltaista – jonkin verran sekapuuna esiintyy nuorta koivua ja harmaaleppää. Kenttäkerroksen lajisto on sekoitus pääosin tuoreen kankaan ja isovarpurämeen lajistoa. Ojikon kaakkoispuolella on kolme moreeniselännettä (drumliinia), joissa metsäkasvillisuus on mäntyvaltaista tuoretta kangasta. Maapuita tai pystypökökelöitä ei esiinny moreeniselänteilläkään.

Pohja- ja kenttäkerros

Vaccinium myrtillus, mustikka 3-5
Empetrum nigrum, variksenmarja 3-5
Calamagrostis arundinace. metsäkastikka 1
Calluna vulgaris, kanerva, 2-3
Equisetum sylvaticum, metsäkorte 1
Vaccinium vitis-idaea, puolukka 2-3
Solidago virgaurea, kultapiisku 1
Deschampsia flexuosa, metsälauha 3
Linnaea borealis, vanamo 1
Melampyrum pratense kangasmaitikka 2
Vaccinium uliginosum, juolukka 1

Pensas- ja latvuserkos:

Juniperus communis, kataja 1-2
Picea abies, kuusi 1
Pinus sylvestris, mänty 4-5
Betula pendula, rauduskoivu 1-2

Lumppiahon moreeniselänteellä kasvaa nuorta, noin 10 -15 -vuotiasta mäntytaimikkoa (ks. kuva 7). Rannassa on kapea suojavyöhyke, jossa puusto on kookkaampaa, mutta talousmetsää se on täälläkin. Siirryttäessä edelleen Lumppiaholta itään; muuntuu kenttäkerroksen variksenmarja-valtaisuus uudelleen hieman korpimaisempaan suuntaan ensiksi ja erityisesti etäämpänä rannasta. Maaperä on verraten kostea ja rannassa voidaan havaita paikoin lievää luhtaisuutta.

Kostea maaperä säilyy edelleen kun saavutaan loma-asunnolle (34:22). Sen itäpuolella, aina suunnittelualueen rajalle asti, säilyy kasvillisuus samantyyppisenä; kuusi-koivu korpimaisena. Aivan suunnittelualueen reunassa on kaakko-luode suuntainen moreeniselänne, jolla kasvillisuus on nuorta männikköä (ks. kuva 8).

Luzula pilosa, kevätpiippo 1-2
Rubus saxatilis, lillukka 1
Calluna vulgaris, kanerva 1
Thelypteris pheogteris, korpi-imarre 2
Equisetum sylvaticum, metsäkorte 3-4
Gymnocarpium dryopteris, metsäimarre 1-2
Maianthemum bifolium oravanmarja 2
Pteridium aquilinum sananjalka 1
Calamagrostis (sp) kastikka 1-2
Rubus arcticus, mesimarja 1-2
Oxalis acetosella, käenkaali 1-2
Viola palustris, suo-orvokki 1
Vaccinium myrtillus, mustikka 3
Vaccinium vitis-ideaea, puolukka 1
Potentilla erecta rätvänä 1
Pyrola (sp.), talvikki 1-2
Convallaria majalis, kielo 1
Solidago virgaurea kultapiisku 1
Dryopteris carthusiana metsäalvejuuri 2
Fragaria vesca ahomansikka 1
Gymnocarpium dryopteris metsäimarre 2
Rubus idaeus, vadelma 2
Cornus suecica, ruohokanukka 1
Huperzia selago, ketunlieko 1
Linnaea borealis, vanamo 1
Trientalis europaea metsätähti 2

Kuva 8. Etelärannan itäosan kuusi-koivu korpea. Kasvillisuus on verraten monipuolista. Topografia on tasaista ja soistuminen laajaa.

Telkän lisäksi vesilinnuista sinisorsa kuuluu alueen Salalahden lajistoon. Kahlaajia ja lokkilintuja ei lahdella havaittu.

Varpus- ja muu metsälinnusto on tyypillistä. Lajeina ainakin käki, metsäkirvinen, punarinta, pajulintu, harmaasieppo, hömö- ja talitiainen, peippo sekä pajusirkku. Tervajärven kaakkoispäässä pesi laulujoutsenpari (DIR, EVA). Rantasoiden varpuslinnusto oli niukkaa: metsäkirvinen, leppälintu (EVA), harmaasieppo, pajulintu ja peippo ovat ainakin etelärannan alueen linnustoa.

3.4 Maisema

Suunnittelualueen sisäistä maisemakuvaa voidaan pitää kokonaisuutena melko tavanomaisena suljettuna tai puoliavoimena metsämaisemana. Tasaisessa topografiassa eivät maastonkohdat nouse erityisesti esille. Maastossa moreeniselänteiden toimivat maisemallisina kiintopisteinä. Samoin Tervajoen sillalta avautuu kauniita maisemia ja näkyviä. Järven rantaviiva on tasainen ja siinä ei ole erityisiä maisemallisia solmu- ja kiintopisteitä.

Kuva 9. Salalahti on maisemallisesti kaunis kokonaisuus. Lahdella pesi laulujoutsen (DIR, EVA).

4. SUOJELUALUEET, SUOJELUOHJELMAT, MAAKUNTAKAAVAN VARAUKSET JA NATURA -2000 ALUEET

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole perustettuja suojelualueita, valtakunnallisiin suojeluohjelmiin tai alueellisissa inventoinneissa mainittuja alueita. Myöskään Natura-verkostoon kuuluvia alueita ei ole alueella tai sen läheisyydessä.

5. LUONNONSUOJELU-, VESI- JA METSÄLAIN MUKAISET KOHTEET

Luonnonsuojelulain 29 §:ssä on lueteltu 9 luontotyyppiä, joiden luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia kohteita ei saa muuttaa niin, että niiden ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu. Suojeltuja luontotyyppejä ovat:

- Luontaisesti syntyneet, merkittävältä osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt
- Pähkinäpensaslehdot
- Tervaleppäkorvet
- Luonnontilaiset hiekkarannat
- Merenrantaniityt
- Puuttomat tai luontaisesti vähäpuustoiset dyynit
- Katajakedot
- Lehdetniityt
- Avointa maisemaa hallitsevat suuret puut ja puuryhmät

Suunnittelualueella ei maastokäyntien perusteella esiinny LSL 29 § mukaisia luontotyyppejä, jotka edellyttäisivät luonnonsuojelualan perustamista.

Metsälain 10 § velvoittaa säilyttämään arvokkaita elinympäristöjä, jos ne ovat luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia sekä ympäristöstään selvästi erottuvia. Niitä koskevat hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla. Tällaiset elinympäristöt ovat yleensä pienialaisia. Metsälain tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat:

- Lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä pienten lampien välittömät lähiympäristöt
- Ruoho- ja heinäkorvet, saniais- ja lehtokorvet ja Lapin läänin eteläpuolella sijaitsevat letot

- Rehevät lehtolaikut
- Pienet kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla
- Rotkot ja kurut
- Jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät
- Karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivikot, louhikot, vähäpuustoiset suot ja rantaluhdat

Suunnittelualueella voidaan erottaa yksi metsälain mukainen kohde (Salapuron varsialue)

Vesilain muutoksen mukaan (1105/1996, 15a ja 17a §)

- alle hehtaarin suuruiset fladat,
- kluuvijärvet ja lähteet
- muualla kuin Lapin läänissä enintään yhden hehtaarin suuruiset lammet, järvet ja vesistöä pienemmät uomat tulee säilyttää luonnontilaisena.

Suunnittelualueella ei ole vesilaissa mainittuja kohteita.

METSO -ohjelmaan otetaan mukaan erityisesti seuraavia elinympäristöjä:

- lehdot
- runsaslahopuustoiset kangasmetsät
- pienvesien lähimetsät
- puustoiset suot
- metsäluhdet ja tulvametsät
- harjujen paahdeympäristöt
- maankohoamisrannikon metsät
- puustoiset perinneympäristöt
- kalkkikallioiden metsät
- metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot

Tervajärven kaava-alueella voidaan huomioida etelärannan kuusi-koivu korpi ja Tervajoen suuosan rehevät korpimaiset metsäalueet.

Muita metsäluonnon arvokkaita elinympäristöjä ovat Meriluoto ja Soinisen (1998) mukaan mm:

- vanhat havu- ja sekametsiköt
- vanhat lehtimetsiköt
- paisterinteet
- supat
- ruohoiset suot
- metsäniityt
- hakamaat

Suunnittelualueella ei esiinny edellä mainittuja luontokohteita.

6. DIREKTIIVI- JA UHANALAISLAJISTO

Maastokäynnillä kartoitettiin luonnonsuojelulaissa mainittujen eläinlajien esiintymistä alueella. Maastokäynnillä pyrittiin kiinnittämään huomiota uhanalaisluokituksen (UHEX), direktiivilajiston (DIR) ja Suomen erityisvastuulajiston (EVA) esiintymiseen suunnittelualueella.

- Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien kasvilajien (LSL 46 § ja 47§) esiintymät (EVA)
- Uhanalaisten- ja erityisesti suojeltavien eliölajien (LSL 46 § ja 47 §) esiintymät (UHEX)
- Luontodirektiivin IV (a) tarkoittaminen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikat (DIR)

Uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi luokitelluista lajeista on ilmaistu tekstissä myös vuoden 2000 uhanalaisluokituksen mukainen luokitus:

- CR = äärimmäisen uhanalaiset
- EN= erittäin uhanalaiset
- VU= vaarantuneet
- NT= silmälläpidettävät
- LC= runsaana esiintyvät

Maastokäynnin yhteydessä suunnittelualueelta tavattiin seuraava (DIR, EVA, UHEX lajisto):

- laulujoutsen (DIR, EVA)
- leppälintu (EVA)

7. LUOKITUS JA MAANKÄYTTÖSUOSITUKSET

Suunnittelualueiden luokittelussa on käytetty jakoa viiteen luokkaan luontoarvojen perusteella. Luokkajako on jossain määrin subjektiivinen, mutta pyrkimyksenä on ollut huomioida luonnontilaisuutta, puuston ikärakennetta ja lajivalikoimaa, geomorfologiaa ja maisemakuvaa ja näiden yhteisvaikutusta.

Käytetyt luokat ovat:

arvoluokka 0: ympäristövaurioalueet, kasvillisuus tuhoutunut ainakin osittain

arvoluokka 1: tavanomainen maisema ja luonnonympäristö

arvoluokka 2: huomioitavia tai jokseenkin merkittäviä luontoarvoja (paikallinen taso)

arvoluokka 3: jokseenkin merkittäviä tai merkittäviä luonto- tai maisema-arvoja (paikallinen - seudullinen taso)

arvoluokka 4: hyvin merkittäviä luontoarvoja (seudullinen – valtakunnallinen taso)

Suunnittelualueelta ei löydetty alueita tai kohteita, jotka edellyttäisivät luonnonsuojelualan perustamista. Alueella ei ole myöskään maisemavaurioalueiksi luokiteltavia alueita tai kohteita (arvoluokka 0). Kokonaisuutena Tervajärven suunnittelualue voidaan luokitella luonnonympäristöltään tavanomaiseksi (luokka 1). Tekstissä mainitut kohteet on luokiteltu arvoluokkaan kaksi (2).

8. YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Ranta-asemakaava-alueen kohtuullinen rantarakentaminen ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia alueen ja Tervajärven nykyisiin luontoarvoihin. Lisääntyvän loma-asutuksen aiheuttama vähäinenkin ravinnekuormitus voi lisätä jossain määrin järveen kohdistuvaa lisäkuormitusta ja aiheuttaa muutoksia järven ekologiseen tasapainoon, mutta käytännön vaikutukset jäävät hyvin pieniksi, jos niitä verrataan esim. ojituksen aiheuttamaan kuormitukseen.

Koska ranta-alueiden kasvillisuus on perin tavanomaista ja lahoppuusto, lehtipuusto ja puuston erikäsisyys ja monikerroksellisuus uupuvat lähes kokonaan, ei vaikutuksia ranta-alueiden maaekosysteemeihin voi pitää merkittävänä.

Vuonna 2002 maailmassa arvioitiin olevan noin 180 000 laulujoutsenta. Euroopassa arvioidaan talvehtivan yli 65 000 yksilöä. Kantaa voidaan pitää elinvoimaisena. Suomessa laulujoutsenta tavataan koko maassa eteläisintä rannikkoa myöten, mutta lajin pesimäkanta on edelleen vahvin Pohjois-Suomessa. Suomen joutsenkannaksi laskettiin vuoden 2004 laajassa kartoituksessa 4 500 paria, ja vuonna 2006 parimäärän arveltiin kasvaneen vielä tuhannella. Suomen lintuatlaksen tietojen mukaan laulujoutsenkanta kasvaa edelleen ja keväällä 2011 pesimäkanta oli arvioiden mukaan jo 5 000–7 000 paria. Tätä taustaa vasten Tervajärvelle rakentaminen ei uhkaa Suomen laulujoutsen kantaa.

Leppälintu pesii koko Suomessa ja talvikaudeksi laji muuttaa Pohjois-Afrikkaan. Leppälintu pesii lähes koko Euroopassa, Pohjois- ja Länsi-Afrikassa sekä Aasiassa Baikal-järvelle ja Iraniin saakka. Euroopassa pesii 2–3 miljoonaa paria, Suomessa 500 000 – 700 000 paria. Kanta on elinvoimainen ja lomarakentaminen Tervajärvelle ei uhkaa lajin esiintymistä Suomessa.

Sauvossa 30. syyskuuta 2011

Jari Hietaranta

